

23 ธันวาคม 2567

เรียน ผู้จัดการ

บริษัทที่ออกหุ้นกู้ทุกบริษัท

ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ทุกแห่ง

ที่ จต.ว) 9/2567 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ในคดีฟื้นฟูกิจการ
คดีล้มละลาย หรือการบังคับคดีแพ่ง

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (“พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ”) และประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 37/2552 เรื่องคุณสมบัติของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ และการกระทำตามอำนาจหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ไว้ เพื่อให้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ถือหุ้นกู้ทั้งปวง อย่างไรก็ดี ในช่วงที่ผ่านมา เมื่อผู้ถือหุ้นกู้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ หรือล้มละลาย ผู้ถือหุ้นกู้และผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 โดยในการกระทำการของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ในกระบวนการดังกล่าวนี้ จะต้องมีการมอบอำนาจจากผู้ถือหุ้นกู้เป็นรายบุคคลให้แก่ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เพื่อดำเนินการแทนรายที่ได้มอบอำนาจให้ดำเนินการ ซึ่งทำให้มีข้อจำกัดและอุปสรรคในการดำเนินการของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ในกระบวนการดังกล่าว

ต่อมากรมบังคับคดีได้มีหนังสือตอบข้อหารือสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน ก.ล.ต.”) เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ในคดีฟื้นฟูกิจการ คดีล้มละลาย หรือการบังคับคดีแพ่ง ด้วยเหตุนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. จึงขอนำเสนอความเห็นของกรมบังคับคดีในประเด็นดังกล่าวให้บริษัทที่ออกหุ้นกู้และผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ เพื่อนำความเห็นดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) นอกจากนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้มีการปรับปรุงแนวปฏิบัติในการทำหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ครั้งที่ 2 ในครั้งนี้ด้วย จึงขอเสนอแนะปฏิบัติในการทำหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 มาพร้อมกันด้วย (สิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทยากร จิตรกุลเดชา)

ผู้อำนวยการฝ่ายตราสารหนี้

เลขาธิการแทน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสือกรมบังคับคดี ที่ ยธ 0511/2248 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2567 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่
ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ในคดีฟื้นฟูกิจการ คดีล้มละลาย และการบังคับคดีแพ่ง
2. แนวปฏิบัติในการทำหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2

ฝ่ายตราสารหนี้

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2263-6580

ที่ ยธ ๐๕๑๑/ 2248



กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ในคดีฟื้นฟูกิจการ คลัสล้มละลาย และการบังคับคดีแพ่ง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

อ้างถึง หนังสือ ที่ กสท.จต. ๒๓๗๐/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้มีหนังสือขอหารือกรณีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ สามารถดำเนินการแทนผู้ถือหุ้นกู้ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ กระบวนการล้มละลาย และการบังคับคดี โดยไม่ต้องได้รับมอบอำนาจจากผู้ถือหุ้นกู้ได้หรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบังคับคดีพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า

๑. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๕ กำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ถือหุ้นกู้ในการรับจ้าง รับจำนำ หรือรับหลักประกันอย่างอื่น การใช้สิทธิบังคับหลักประกันและการดำเนินการให้ผู้ถือหุ้นกู้มีประกันปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ให้ไว้กับผู้ถือหุ้นกู้ รวมทั้งการเรียกค่าเสียหาย ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จึงเป็นตัวแทนเฉพาะการสามารถทำการแทนตัวการได้แต่เพียงในสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้การนั้นสำเร็จลุล่วงไปเท่านั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๐๐ ซึ่งเมื่อพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๕ กำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เป็นผู้มีอำนาจรับจ้าง รับจำนำ หรือรับหลักประกันอย่างอื่น และใช้สิทธิบังคับหลักประกัน โดยไม่ได้ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีอำนาจกระทำการยื่นคำขอรับชำระหนี้ การเข้าประชุมเจ้าหนี้ การคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการ พิจารณาคำขอประนอมหนี้ ซึ่งการเหล่านี้ถือว่าไม่ใช่สิ่งจำเป็นเพื่อให้การรับจ้าง รับจำนำ หรือรับหลักประกันอย่างอื่น และใช้สิทธิบังคับหลักประกันสำเร็จลุล่วง การยื่นคำขอรับชำระหนี้ การเข้าประชุมเจ้าหนี้ การคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการ และพิจารณาคำขอประนอมหนี้จึงเป็นการทำนอกอำนาจตัวแทน ตัวแทนไม่มีอำนาจทำได้ แม้กระทำไปก็ไม่ผูกพันตัวการ อีกทั้งไม่ถือว่าเป็นการกระทำในเหตุฉุกเฉินที่ตัวแทนมีอำนาจกระทำเพื่อจะป้องกันมิให้ตัวการต้องเสียหายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๐๒ เนื่องจากเมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้วเจ้าหนี้จะขอรับชำระหนี้ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผน หรือเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเจ้าหนี้จะขอรับชำระหนี้ภายในสองเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวเพียงพอที่จะให้เจ้าหนี้หรือผู้ถือหุ้นกู้แต่งตั้งตัวแทนหรือผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ให้กระทำการยื่นคำขอรับชำระหนี้ การเข้าประชุมเจ้าหนี้ การคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการ และพิจารณาคำขอประนอมหนี้ได้

อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๖ และ มาตรา ๔๗ ยังได้กำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีหน้าที่ตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับตลาดทุนและที่กำหนดไว้ในสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ดังนั้น หากคณะกรรมการกำกับตลาดทุนหรือในสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกูกำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีอำนาจหรือหน้าที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ เข้าประชุมเจ้าหนี้ คัดค้าน

แผนฟื้นฟู...

แผนฟื้นฟูกิจการ และพิจารณาคำขอประนอมหนี้ ด้วยแล้ว ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ก็สามารถกระทำการยื่นคำขอรับชำระหนี้ เข้าประชุมเจ้าหนี้ คัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการ และพิจารณาคำขอประนอมหนี้ แทนผู้ถือหุ้นกู้ได้

๒. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีอำนาจใช้สิทธิบังคับหลักประกันได้ จึงรวมถึงกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้การบังคับหลักประกันนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยได้ ดังนั้น ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จึงมีอำนาจดำเนินการบังคับคดีแพ่ง เช่น การยื่นขอบังคับคดี การขอให้ยึดหรืออายัดทรัพย์ การคัดค้านวิธีการขายทอดตลาด การยื่นคำร้องขอถอนส่วนหรือขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ การขอให้งดการบังคับคดี ฯลฯ ทั้งนี้ เฉพาะกับการบังคับกับทรัพย์สินหลักประกันของลูกหนี้เท่านั้น ส่วนการยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ การถอนการบังคับคดี การขอให้งดการบังคับคดีที่มีหลักทรัพย์หลักประกัน ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ไม่มีอำนาจดำเนินการแทนผู้ถือหุ้นกู้ เพราะมิใช่การกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การบังคับหลักประกันเสร็จลุล่วงไปอย่างใดก็ดี คณะกรรมการกำกับตลาดทุนหรือในสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้อาจกำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีอำนาจดำเนินการครอบคลุมกรณีดังกล่าวได้เช่นกัน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ



(นายเสกสรรค์ สุขแสง)

อธิบดีกรมบังคับคดี

กองพัฒนาระบบการบังคับคดี

โทร. ๐-๒๘๘๗-๕๑๕๕

โทรสาร ๐-๒๘๘๗-๕๐๒๑

แนวปฏิบัติในการทำหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

โดยฝ่ายตราสารหนี้

เผยแพร่เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2566

ปรับปรุงครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2567



สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

333/3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 1207 หรือ 0-2033-9999 โทรสาร 0-2033-9660

คำนำ

ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เป็นหนึ่งในผู้ที่มีบทบาทสำคัญในตลาดตราสารหนี้ ซึ่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 37/2552 เรื่อง คุณสมบัติของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ และการกระทำตามอำนาจหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2552 (“ประกาศที่ ทจ. 37/2552”) กำหนดอำนาจและหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ไว้ เพื่อให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีอำนาจในการกระทำแทนผู้ถือหุ้นกู้ทั้งปวง และมีหน้าที่ในการดูแลและรักษาประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกู้

ในการนี้ เพื่อให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ มีแนวปฏิบัติในการดำเนินการในแต่ละช่วงการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ที่ชัดเจน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน ก.ล.ต.”) จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สำหรับผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดให้มีผู้ทำหน้าที่ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ขึ้น

แนวปฏิบัติฉบับนี้ มิได้มีสภาพบังคับตามกฎหมาย แต่เป็นเพียงแนวปฏิบัติที่ดีของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ลักษณะหนึ่ง ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้อาจประเมินความพร้อมในการปฏิบัติที่ตรงตามนโยบายการปฏิบัติงานของบริษัทท่าน และหากมีวิธีปฏิบัติอื่นที่บรรลุเป้าหมายเดียวกันก็สามารถนำมาปฏิบัติได้เช่นกัน นอกจากนี้ หน้าที่อื่นใดที่ประกาศกำหนดเป็นการเฉพาะ หรือข้อกำหนดสิทธิที่ระบุหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะว่าเป็นหน้าที่ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดด้วย

สารบัญ

คำนำ	1
บทนิยาม	3
ส่วนที่ 1 การดำเนินการก่อนรับหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้	4
ส่วนที่ 2 การดำเนินการเรื่องหลักประกันและการติดตามของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้	5
ส่วนที่ 3 การติดตามและการดำเนินการเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เข้าข่ายเป็นเหตุผิดนัด	9
ส่วนที่ 4 การติดตามและดำเนินการเมื่อมีผู้เสนอซื้อหุ้นกู้ในตลาดรอง ¹	12

¹ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2567

บทนิยาม

“พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ” หมายถึง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

“ประกาศที่ ทจ. 37/2552” หมายถึง ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 37/2552 เรื่อง คุณสมบัติของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ และการกระทำตามอำนาจหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2552

“ประกาศที่ สจ. 29/2565” หมายถึง ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ สจ. 29/2565 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำสรุปข้อมูลสำคัญของตราสาร ลงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2565

“ข้อกำหนดสิทธิ” หมายถึง ข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้

“การจัดอันดับความน่าเชื่อถือ” หมายความว่า การจัดอันดับความน่าเชื่อถือโดยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ไม่ว่าจะเป็นการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้ของผู้ออกตราสารหนี้ ของผู้ค้ำประกันตราสารหนี้ หรือของผู้รับอาวัลผู้ออกตัวเงิน

ส่วนที่ 1 : การดำเนินการก่อนรับหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

1. ในการรับหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกุนั้น บริษัทควรศึกษาข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้อย่างละเอียด และควรพิจารณาโครงสร้างของสายงานที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ให้ครอบคลุมการดำเนินการ ดังนี้²

1.1 ควรมีแผนงานที่สามารถรองรับงานในความรับผิดชอบได้อย่างครบถ้วน เช่น การติดตามตรวจสอบบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ (“ผู้ออกหุ้นกู้”) ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของข้อกำหนดสิทธิ การจัดการเมื่อเกิดข้อพิพาททางกฎหมาย ระบบการติดตามหลักประกัน เป็นต้น

1.2 ควรมีบุคลากรที่สามารถรองรับงานในความรับผิดชอบได้อย่างครบถ้วน โดยอาจมีการทบทวนความเพียงพอและเหมาะสมของบุคลากร ในแง่ของจำนวน ประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญโดยดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่

2. ในขั้นตอนพิจารณารับงานเป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ของหุ้นกู้แต่ละการออกและเสนอขาย ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรพิจารณาความพร้อมของตนเองก่อนรับเป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นอิสระ รวมไปถึงประเมินความพร้อมและความเชี่ยวชาญในการติดตามหลักประกันแต่ละประเภท

3. ในขั้นตอนการร่วมพิจารณาจัดทำสัญญาทางกฎหมายและข้อกำหนดสิทธิ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาดังต่อไปนี้

3.1 ควรประสานงานกับผู้ออกหุ้นกู้เพื่อพิจารณาร่างข้อกำหนดสิทธิก่อนรับทำหน้าที่ เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถติดตามให้ผู้ออกหุ้นกู้ปฏิบัติตามข้อกำหนดสิทธิดังกล่าวได้

3.2 ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรมีการประสานกับผู้ออกหุ้นกู้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผู้ออกหุ้นกู้จะให้ความร่วมมือในประเด็นดังต่อไปนี้ก่อนที่จะมีการตกลงรับงาน

(1) ความร่วมมือและความช่วยเหลือในการดำเนินการตามที่ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ร้องขอ ตามความจำเป็น และมีเหตุผลอันสมควร เพื่อประโยชน์ในการติดตาม และตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของผู้ออกหุ้นกู้ในเรื่องการปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อกำหนดสิทธิของผู้ออกหุ้นกู้

(2) ความร่วมมือในการนำส่งความเห็นผู้ประเมินหรือผู้เชี่ยวชาญในการประเมินมูลค่าหลักประกัน หรือการแจ้งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักประกันเพื่อให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้สามารถติดตามมูลค่าหลักประกันได้ รวมทั้งความร่วมมือในการจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ หรือที่ปรึกษา เพื่อให้ความเห็นต่อผู้ถือหุ้นกู้เมื่อผู้ถือหุ้นกู้ต้องมีการพิจารณาลงมติ

² เป็นแนวทางเพื่อช่วยเสริมการทำหน้าที่ตามประกาศที่ ทจ. 37/2552 ข้อ 3(2) ซึ่งระบุว่า ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ต้องมีสายงานที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ที่ชัดเจน โดยอย่างน้อยต้องแยกส่วนงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ออกจากส่วนงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ หรือการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ หรือส่วนงานอื่นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการกระทำหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ตลอดจนมีโครงสร้างการจัดการและระบบการควบคุมภายในที่สามารถป้องกันการกระทำอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกู้

(3) การแจ้งเรื่องการเคลื่อนย้ายหลักประกันต่อผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ในกรณีที่ผู้ออกหุ้นกู้จะมีการเคลื่อนย้ายหลักประกัน เพื่อขอความเห็นชอบจากผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ก่อน โดยให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ตรวจสอบและดูแลความครบถ้วน ถูกต้องของหลักประกัน

ส่วนที่ 2 : การดำเนินการเรื่องหลักประกันและการติดตามของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

1. การดำเนินการเรื่องหลักประกัน³

เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเสนอขายหุ้นกู้แล้ว ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรติดตามและเร่งรัดให้ผู้ออกหุ้นกู่ดำเนินการจดหลักประกันตามกฎหมาย โดยจะต้องดำเนินการตามที่มีการเปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูล (แบบ filing) รวมถึงจะต้องดำเนินการให้อยู่ภายในกรอบระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด⁴ นอกจากนี้ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรตรวจสอบด้วยว่าทรัพย์สินที่จะนำมาจดหลักประกันนั้น มีค่าธรรมเนียมค้ำชำระหรือมีหนี้ค้ำชำระที่อาจมีภูมิสิทธิเหนือหลักประกันซึ่งจะส่งผลต่อมูลค่าของหลักประกันหรือไม่ เช่น กรณีหลักประกันประเภทห้องชุดอาจมีค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการให้บริการส่วนรวม สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดูแลรักษาและการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินส่วนกลางตามอัตราส่วนที่มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินกลาง (“ค่าส่วนกลาง”) เป็นต้น หรือค่าใช้จ่ายค้ำชำระอื่นใด โดยหากผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้พบว่าหลักประกันดังกล่าวมีหนี้ค้ำชำระ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรแจ้งให้ผู้ออกหุ้นกู้หรือเจ้าของหลักประกัน ชำระค่าธรรมเนียมและหนี้ค้ำชำระดังกล่าวทั้งหมดก่อนดำเนินการจดหลักประกัน

2. การติดตามของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรมีการติดตาม ดูแล และตรวจสอบให้ผู้ออกหุ้นกู่ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดสิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมถึงเรื่องดังต่อไปนี้

2.1 รายงานการใช้เงิน

ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรติดตามรายงานการใช้เงินที่ได้จากการระดมทุนของผู้ออกหุ้นกู่ที่ผู้ออกหุ้นกู่ได้ใช้เงินให้เป็นไปอย่างถูกต้องทั้งตามวัตถุประสงค์การใช้เงินและระยะเวลาการใช้เงินที่เปิดเผยไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายตราสารหนี้ (แบบ filing) และหนังสือชี้ชวน รวมถึงดูแลให้ผู้ออกหุ้นกู่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กรณีที่เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้เงิน ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ออกหุ้นกู่เป็นบริษัทที่มีหุ้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้เงินของบริษัทที่ออกหุ้นกู่ และจากงบการเงินที่ผู้ออกหุ้นกู่เปิดเผยด้วย

³ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2567

⁴ พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ มาตรา 44 ระบุว่า เมื่อผู้ออกหุ้นกู่มีประกันได้เสนอขายหุ้นกู่มีประกันต่อผู้ถือหุ้น หรือต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ แล้วให้ผู้ออกหุ้นกู่มีสิทธิและหน้าที่ตามข้อกำหนดตามมาตรา 41(1) และตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ออกหุ้นกู่มีประกันแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู่ตามความยินยอมของผู้ถือหุ้นกู่พร้อมกับดำเนินการจำนอง จำน่า หรือจัดให้มีหลักประกันอย่างอื่นให้กับผู้แทนผู้ถือหุ้นกู่ดังกล่าวภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ปิดการเสนอขาย

2.2 การติดตามผลการดำเนินงานของผู้ถือหุ้น

(1) กรณีที่ผู้ถือหุ้นมีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรติดตามสถานะอันดับความน่าเชื่อถือของผู้ถือหุ้นและการเปลี่ยนแปลงอันดับความน่าเชื่อถือ

(2) ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรติดตามความคืบหน้าเกี่ยวกับความเสี่ยงที่ผู้ถือหุ้นเปิดเผยไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูล (แบบ filing) อย่างสม่ำเสมอว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ รวมไปถึงติดตามสถานะทางการเงิน งบการเงิน ผลการดำเนินงานของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญเพื่อให้มั่นใจว่าผู้ถือหุ้น ยังคงมีความสามารถในการชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย โดยหากมีแนวโน้มที่อาจเข้าข่ายว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ให้ดำเนินการสอบถามข้อเท็จจริงจากผู้ถือหุ้นพร้อมทั้งสอบถามแนวทางการดำเนินการเพื่อเตรียมสื่อสารกับผู้ถือหุ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่อาจไม่สามารถชำระหนี้เงินต้นหรือดอกเบี้ยได้ รวมถึงอาจพิจารณาแจ้งกรณีดังกล่าวต่อสำนักงาน ก.ล.ต.

(3) ติดตามอัตราส่วนทางการเงิน ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรติดตามการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญที่แสดงหรือบ่งชี้ว่าผู้ถือหุ้นมีการก่อหนี้เพิ่มขึ้นหรือมีความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ทั้งนี้ ผู้แทนผู้ถือหุ้นสามารถพิจารณาแนวทางติดตามอัตราส่วนทางการเงินได้จากอัตราส่วนทางการเงินที่ต้องเปิดเผยตามตารางอัตราส่วนทางการเงินในเอกสารสรุปข้อมูลสำคัญของตราสาร (แบบ factsheet) ที่แนบท้ายประกาศที่ สจ. 29/2565 ซึ่งอาจแตกต่างกันได้ตามกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น กรณีผู้ถือหุ้นเป็นบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมและบริการทั่วไป ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรติดตามอัตราส่วนสภาพคล่อง ความสามารถในการชำระดอกเบี้ย และอัตราส่วนอื่น ๆ เป็นต้น

2.3 การติดตามหลักประกัน⁵

ในการติดตามหลักประกัน ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรดำเนินการดูแล⁶ ตรวจสอบความมีอยู่จริงของหลักประกัน ให้สอดคล้องกับประเภทของหลักประกัน อย่างสม่ำเสมอตามที่เห็นสมควร เช่น

(1) กรณีหลักประกันประเภทที่อาจมีการเคลื่อนไหวในทางบัญชีหรือเคลื่อนย้ายที่ตั้งได้ เช่น หลักประกันทางธุรกิจบางประเภท สิทธิเรียกร้อง และสินค้าคงคลัง เป็นต้น ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรติดตามให้ผู้ถือหุ้นนำส่งรายงานอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และไม่ต่ำกว่าที่ระบุไว้ในข้อกำหนดสิทธิ นอกจากนี้ ในกรณีที่เป็นหลักประกันประเภทที่มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหรือรายการได้บ่อยครั้ง เช่น รายชื่อบัญชีลูกหนี้

⁵ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2567

⁶ ทั้งนี้ มีหน้าที่ตามประกาศ ทจ. 37/2552 ข้อ 12 และ 13 ด้วย โดยข้อ 12 กำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นดูแลมิให้ผู้ถือหุ้นกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันการชำระหนี้ตามหุ้นกู้จนจะทำให้มูลค่าของทรัพย์สินนั้นลดน้อยถอยลง ในลักษณะที่ทำให้สัดส่วนของมูลค่าหลักประกันต่อมูลค่าหุ้นกูง่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสิทธิหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่อาจทำให้ผู้ถือหุ้นเสียประโยชน์ นอกเหนือจากที่ระบุไว้อย่างชัดเจนในข้อกำหนดสิทธิ ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการใช้สอยทรัพย์สินตามปกติ และข้อ 13 กำหนดว่าผู้แทนผู้ถือหุ้นต้องไม่ให้ความเห็นชอบในการนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันออกหาผลประโยชน์ หากการหาผลประโยชน์นั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินหรือจะเป็นผลให้ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้นมีมูลค่าไม่เป็นไปตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสิทธิ

ซึ่งนำมาจดทะเบียนเป็นหลักประกันทางธุรกิจ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรติดตามอย่างใกล้ชิด และควรกำหนดให้ผู้ออกหุ้นกู้นำส่งรายงานให้มีความถี่ที่มากขึ้น เช่น จัดส่งรายงานเป็นรายเดือน หรือทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง

(2) กรณีที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดินหรืออาคาร ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ควรตรวจสอบสภาพเบื้องต้นด้วยสายตาว่า สภาพทางกายภาพไม่เสียหายอย่างมีนัยสำคัญที่จะทำให้มูลค่าหลักประกันลดน้อยถอยลง ในกรณีที่พบการบุกรุกหรือจุดบกพร่องที่จำเป็นต้องซ่อมแซมปรับปรุงจนอาจกระทบต่อมูลค่าหลักประกัน ให้จัดบันทึกตามสภาพจริงที่เห็นอย่างละเอียด พร้อมถ่ายภาพประกอบเพื่อแจ้งข้อสังเกตให้ผู้ออกหุ้นกู้ทราบและติดตามความคืบหน้าในการซ่อมแซมปรับปรุงจุดบกพร่องนั้น

(3) กรณีที่ผู้ออกหุ้นกู้มีการเปลี่ยนแปลงหลักประกัน ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรมั่นใจว่าสามารถติดตามตรวจสอบหลักประกันใหม่ได้เช่นเดียวกับหลักประกันเดิม และให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรแจ้งการเปลี่ยนแปลงหลักประกันให้ผู้ถือหุ้นกู้ทราบโดยไม่ชักช้า

(4) กรณีที่หลักประกันเป็นหลักประกันประเภทที่อาจมีค่าใช้จ่ายประจำเกิดขึ้นระหว่างการเป็นหลักประกัน โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวอาจมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินและอาจส่งผลต่อมูลค่าของหลักประกัน ภายหลังจากการบังคับหลักประกัน เช่น ค่าส่วนกลางของห้องชุด หรือค่าใช้จ่ายอื่นใด ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรติดตามให้ผู้ออกหุ้นกู้หรือเจ้าของหลักประกันชำระค่าใช้จ่ายประจำดังกล่าวเพื่อไม่ให้เกิดเป็นหนี้สินที่จะติดไปกับหลักประกันนั้นด้วย

นอกจากนี้ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรให้ข้อมูลให้ผู้ออกหุ้นกู้ได้นำส่งให้แก่ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ตามข้อกำหนดสิทธิ แต่อาจไม่ได้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ ให้กับผู้ถือหุ้นกู้เมื่อผู้ถือหุ้นกูกร้องขอ เช่น รายงานการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน เป็นต้น

2.4 การติดตามการปฏิบัติตามข้อกำหนดสิทธิ

(1) ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรติดตามให้ผู้ออกหุ้นกู้ปฏิบัติตามข้อกำหนดสิทธิ ซึ่งรวมถึงติดตามเหตุที่อาจเข้าข่ายเป็นเหตุผิดนัดชำระหนี้ โดยพิจารณาจากข้อกำหนดสิทธิของหุ้นกู้นั้น

(2) กรณีผู้ออกหุ้นกู้ขอแก้ไขข้อกำหนดสิทธิ หรือการขอผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อกำหนดสิทธิ (เช่น เลื่อนวันครบกำหนด ขอยกเว้นการดำรงเงื่อนไขทางการเงิน (financial covenant)) ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรประสานงานและดำเนินการให้ผู้ออกหุ้นกู้เปิดเผยข้อมูลในหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นกู้ อย่างชัดเจน ครบถ้วน และเพียงพอ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นกู้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงมติ

โดยข้อมูลที่ควรมีการเปิดเผยเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ลงทุนทราบในหนังสือเชิญประชุม นอกเหนือจากข้อมูลพื้นฐานในหนังสือเชิญประชุม ได้แก่

- สาเหตุของการขอแก้ไขข้อกำหนดสิทธิ หรือการขอผ่อนผันไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อกำหนดสิทธิ
- ข้อเสนอและเงื่อนไขใหม่ในการขอแก้ไขข้อกำหนดสิทธิ เช่น การขอขยายระยะเวลาชำระเงินต้น โดยมีการเสนอเพิ่มดอกเบี้ยให้กับผู้ลงทุน การขอยกเว้นไม่ต้องชำระดอกเบี้ยผิดนัด การแก้ไขเงื่อนไขทางการเงิน (financial covenant) เป็นต้น

- ความเห็นของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ที่วิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย ของการแก้ไขนั้น และผลกระทบที่ผู้ถือหุ้นกู้จะได้รับจากการมีมติอนุมัติและไม่อนุมัติให้ชัดเจน

- หากผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีความเห็นที่ขัดแย้งกับผู้ออกหุ้นกู้ ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้แจ้งความเห็นที่ขัดแย้งของตนด้วยแก่ผู้ถือหุ้นกู้ด้วย

2.5 การเรียกประชุมผู้ถือหุ้น⁷

ในการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีการดำเนินการดังนี้

2.5.1 ดำเนินการให้ผู้ออกหุ้นกู้จัดส่งหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นกู้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสิทธิ โดยเฉพาะในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูล เรื่องวิธีการนำส่ง และระยะเวลาในการนำส่ง รวมถึงดูแลให้มีการบรรยายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการประชุมอย่างน้อย ดังนี้

(1) วัน เวลา และสถานที่จัดประชุม

(2) ระเบียบวาระการประชุม เรียงลำดับตามความสำคัญ

(3) องค์ประชุม และวิธีการลงมติ เช่น การชুমือ หรือตามที่ประธานในที่ประชุมกำหนด เป็นต้น

(4) คะแนนเสียงที่จะใช้ลงมติเห็นชอบของแต่ละวาระ

(5) ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ และผลกระทบของการลงมติแต่ละทางเลือกพร้อมเหตุผลประกอบ โดยควรมีความเห็นของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ประกอบ

(6) วันที่มีผลใช้บังคับ

นอกจากนี้ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นกู้มอบฉันทะให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เข้าร่วมประชุมได้ โดยควรระบุแนวทางและรายการมอบฉันทะในการออกเสียงแต่ละเรื่องด้วย

2.5.2 เข้าร่วมการประชุม โดยทำการซักถามข้อเท็จจริงกับผู้ออกหุ้นกู้และให้ข้อมูลต่อผู้ถือหุ้นกู้ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นกู้ได้รับข้อมูลครบถ้วน ชัดเจน และเพียงพอต่อการตัดสินใจในการลงมติในเรื่องต่าง ๆ โดยต้องดำเนินการอย่างเป็นอิสระจากผู้ออกหุ้นกู้ รวมทั้งตอบข้อซักถามและข้ออภิปรายในที่ประชุม และดูแลให้การประชุมและการลงมติเป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดสิทธิ

2.5.3 การจัดทำรายงานการประชุม ควรจัดทำรายงานการประชุมด้วยความละเอียด รอบคอบ โดยควรให้ความสำคัญในเรื่องความครบถ้วน ถูกต้อง กระชับ และตรงประเด็น เป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความชัดเจน โปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ลงทุน

2.6 การจัดประชุมอิเล็กทรอนิกส์

การจัดประชุมอิเล็กทรอนิกส์เป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำได้ตามความเหมาะสม โดยจะต้องเป็นไปตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และต้องคำนึงถึงการให้สิทธิผู้ถือหุ้นกู้ในการซักถาม ออกความเห็น และการใช้สิทธิเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าในการประชุมดังกล่าวจะไม่มี

⁷ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้จัดทำคู่มือการจัดประชุมผู้ถือหุ้นกู้ ซึ่งมีการเผยแพร่ ณ วันที่ 1 มีนาคม 2567 โดยสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากคู่มือโดยดาวน์โหลดผ่านหน้าเว็บไซต์สำนักงาน ก.ล.ต.

การจำกัดสิทธิไม่ให้ผู้ถือหุ้นคนใดในการเข้าร่วมประชุม (หรือจำกัดจำนวน) รวมถึงควรมีการอำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นตามสมควร เช่น มีการจัดทำแนวทางวิธีการในการเข้าร่วมประชุมที่ชัดเจน หรือจัดทำแนวทางมอบอำนาจการเข้าร่วมประชุมได้ เป็นต้น

3. การติดต่อสื่อสารกับผู้ถือหุ้น

ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ถือหุ้นตามสมควร เช่น ปีละหนึ่งครั้ง ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ไปรษณีย์ โทรศัพท์ เว็บไซต์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ เพื่อแจ้งข้อมูลสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับผู้ถือหุ้น ได้แก่ เรื่องการเปลี่ยนแปลงของอันดับความน่าเชื่อถือ แนวโน้มสถานะทางการเงินของผู้ถือหุ้น เป็นต้น ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรกำหนดช่องทางการติดต่อสื่อสารอย่างชัดเจน และควรมีเจ้าหน้าที่ประจำที่ทำหน้าที่ในการประสานงานกับผู้ถือหุ้นเพื่อความสะดวกด้วย

4. กรณีหุ้นกู้มีการขอยายอายุ

ในกรณีที่ผู้ออกหุ้นกู้จะมีการจัดประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อขอยายอายุหุ้นกุนั้น ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรสอบถามประเด็นดังนี้ ก่อนการจัดประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีข้อมูลที่จำเป็นพิจารณาประกอบการเข้าร่วมประชุม รวมถึง อาจมีการสอบถามในประเด็นเหล่านี้ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น

4.1 สาเหตุที่ไม่สามารถไถ่ถอนหุ้นกู้ตามกำหนดเดิมได้ ข้อเสนอและเงื่อนไขในการขอยายระยะเวลาชำระคืนเงินต้น

4.2 แผนการจัดหาแหล่งเงินเพื่อการชำระคืนหนี้ ระยะเวลาการดำเนินการ ความเป็นไปได้ของแผนที่วางไว้ และความเพียงพอที่จะรองรับการชำระหนี้

4.3 ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ และผลกระทบของการลงมติในแต่ละทางเลือก

4.4 ขั้นตอนการดำเนินการตามข้อกำหนดสิทธิในการเรียกร้องให้บริษัทผู้ออกผู้ออกตราสารหนี้ชำระหนี้ทั้งหมด กรณีที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติไม่อนุมัติ

ส่วนที่ 3: การติดตามและการดำเนินการเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เข้าข่ายเป็นเหตุผิดนัด

1. ผู้แทนผู้ถือหุ้นควรติดตามแผนการชำระหนี้ตามอายุหุ้นกู้ เงื่อนไขการผิดนัดชำระหนี้ และเงื่อนไขการผิดนัดไขว้ (cross default) ที่กำหนดในข้อกำหนดสิทธิอย่างเคร่งครัด

2. ใช้ดุลยพินิจตามที่เห็นสมควรในการตัดสินใจหรือพิจารณาว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเข้าข่ายเป็นเหตุผิดนัดหรือเหตุการณ์ที่อาจกลายเป็นเหตุผิดนัดตามข้อกำหนดสิทธิ ที่จะต้องดำเนินการเรียกร้องบังคับให้ชำระหนี้ตามวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดสิทธิหรือไม่ ในกรณีมีความไม่ชัดเจนที่อาจพิจารณาได้หลายแนวทาง ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นสรุปผลการพิจารณาในมุมมองของตน และ/หรือมีความคิดเห็นทางกฎหมายของที่ปรึกษากฎหมายประกอบเพื่อรายงานต่อสำนักงาน ก.ล.ต. และควรแจ้งสำนักงาน ก.ล.ต. เมื่อปรากฏเหตุการณ์ไม่ชำระหนี้เงินต้น หรือดอกเบี้ยตามกำหนดเวลาด้วย

3. กรณีที่ผู้ออกหุ้นกู้เข้าข่ายไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อกำหนดสิทธิ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรติดตามสอบถามข้อเท็จจริง และแนวทางการดำเนินการแก้ไขของผู้ออกหุ้นกู้ รวมถึงแจ้งให้ผู้ออกหุ้นกู้แจ้งข้อมูลและความคืบหน้าในการดำเนินการของผู้ออกหุ้นกู้ต่อผู้ถือหุ้นกู้

4. กรณีผู้ออกหุ้นกู้เข้าเงื่อนไขเหตุผิวนัดตามข้อกำหนดสิทธิ และจำเป็นจะต้องมีการจัดประชุมผู้ถือหุ้นกู้เพื่อขอแก้ไขข้อกำหนดสิทธิ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรประสานงานให้ผู้ออกหุ้นกู้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลให้ครอบคลุมข้อมูลในเรื่องนี้ด้วย เพื่อให้ผู้ถือหุ้นกู้มีข้อมูลครบถ้วนเพียงพอในการตัดสินใจลงมติ

4.1 สาเหตุ ที่มาของการผิวนัด หรือเหตุการณ์ที่อาจกลายเป็นเหตุผิวนัด

4.2 แผนการจัดหาแหล่งเงินทุนในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยของหุ้นกู้รุ่นที่มีการผิวนัด หรือแผนการแก้ไขเหตุที่อาจเข้าเงื่อนไขเป็นเหตุผิวนัด โดยแสดงกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ความเป็นไปได้ที่สามารถปฏิบัติได้สำเร็จตามแผน รวมถึงระบุว่าสามารถรองรับการชำระหนี้ได้ครบถ้วนเพียงพอหรือไม่

4.3 แผนการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยสำหรับหุ้นกู้รุ่นที่เหลือ (ถ้ามี) โดยระบุให้ชัดเจนว่าจะจัดหาสภาพคล่องให้เพียงพอในการชำระหนี้หุ้นกู้ดังกล่าวอย่างไร

4.4 ความเห็นของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เกี่ยวกับการลงมติแต่ละเรื่อง โดยวิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย และผลกระทบที่ผู้ถือหุ้นกู้จะได้รับจากการมีมติอนุมัติและไม่อนุมัติให้ชัดเจน

4.5 หากผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีความเห็นที่ขัดแย้งกับผู้ออกหุ้นกู้ ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้แจ้งความเห็นที่ขัดแย้งของตนแก่ผู้ถือหุ้นกู้ด้วย และหากประเด็นดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญ เช่น ที่ปรึกษาทางการเงิน หรือที่ปรึกษาอื่น ๆ เข้าร่วมการประชุมผู้ถือหุ้นกู้ด้วย

4.6 กรณีที่ประชุมผู้ถือหุ้นกู้ลงมติไม่อนุมัติให้ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ดำเนินการเตรียมแผนฟ้องร้อง เรียกร้องการชำระหนี้ บังคับหลักประกัน และเรียกร้องค่าเสียหายโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกู้เป็นสำคัญ

5. เข้าร่วมประชุม และซักถามผู้ออกหุ้นกู้ในที่ประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นกู้มีข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจนตรงกัน และดูแลการจัดทำรายงานการประชุมโดยละเอียด รวมทั้งการตอบข้อซักถามและข้ออภิปรายในที่ประชุม

6. หากมีการแก้ไขข้อกำหนดสิทธิในขั้นนี้ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรเพิ่มมาตรการในด้านการดูแลติดตามให้ผู้ออกหุ้นกู้ดำเนินการตามข้อกำหนดสิทธิที่ปรับปรุงแก้ไขและมติที่ประชุมของผู้ถือหุ้นกู้อย่างเคร่งครัด

7. เป็นศูนย์กลางการติดต่อของผู้ถือหุ้นกู้สำหรับให้คำแนะนำหรือตอบข้อสงสัยต่าง ๆ

8. รายงานความคืบหน้าการดำเนินการรองรับการผิวนัดชำระหนี้ให้ผู้ถือหุ้นกู้ และสำนักงาน ก.ล.ต. ทราบเป็นระยะ

กรณีผิวนัดชำระหนี้

1. ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรสื่อสารและให้ข้อมูลแก่ผู้ถือหุ้นกู้เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการบังคับหลักประกัน หรือการบังคับชำระหนี้ และระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้

2. ดำเนินการเกี่ยวกับการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกัน หรือบังคับชำระหนี้ เพื่อรักษาประโยชน์ให้กับผู้ถือหุ้นกู้ โดยไม่ชักช้า⁸

3. ในกระบวนการบังคับหลักประกันให้สำเร็จลุล่วงในคดีแพ่ง เช่น การยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ การถอนการบังคับคดี การขอให้การบังคับคดีที่มีทรัพย์สินหลักประกัน ในกรณีที่สัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้กำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการดังกล่าว ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ก็สามารถกระทำการแทนผู้ถือหุ้นกู้ได้⁹

4. ในกระบวนการดำเนินการแจกจ่ายทรัพย์สินที่ได้จากการบังคับชำระหนี้ให้ผู้ถือหุ้นกู้ตามสัดส่วน ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการจัดทำบัญชีแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการไว้อย่างเป็นระบบด้วย เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูล

5. ในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรแจ้งความคืบหน้าของการดำเนินการให้ผู้ถือหุ้นกู้และสำนักงาน ก.ล.ต. ทราบเป็นระยะ ตามที่เห็นสมควร รวมไปถึงจัดให้มีช่องทางการติดต่อสอบถามข้อมูล และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการติดต่อของผู้ถือหุ้นกู้สำหรับให้คำแนะนำหรือตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วย

กรณีผู้ออกหุ้นกู้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือล้มละลาย¹⁰

เมื่อผู้ออกหุ้นกู้ได้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือกระบวนการล้มละลาย ผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ซึ่งกระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือล้มละลายจะมีกระบวนการที่เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาสิทธิในการได้รับชำระหนี้ โดยในกระบวนการดังกล่าวผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ไม่สามารถดำเนินการแทนผู้ถือหุ้นกู้ทั้งปวงได้ในทันที อย่างไรก็ตาม ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรให้ความสะดวกต่อผู้ถือหุ้นกู้ ดังนี้

1. ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรจัดทำแนวปฏิบัติของตนกรณีที่ผู้ออกหุ้นกู้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือล้มละลาย ซึ่งอาจรวมถึงจัดทำข้อมูลหรือคำแนะนำให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้ตามสิทธิและหน้าที่ของผู้ถือหุ้นกู้ในฐานะเจ้าหน้าที่ เช่น แบบฟอร์มการยื่นคำขอรับชำระหนี้ การตรวจหลักฐานแห่งหนี้ของเจ้าหนี้รายอื่น การเข้าร่วมประชุมเจ้าหนี้และออกเสียงลงคะแนน การยื่นคำขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการ หรือการเข้าร่วมเป็นกรรมการเจ้าหนี้ เป็นต้น

⁸ ทั้งนี้ มีหน้าที่ตามประกาศที่ ทจ. 37/2552 ข้อ 18 โดยกำหนดว่า ในการดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกัน หรือบังคับชำระหนี้ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ออกค่าใช้จ่ายเพื่อการดังกล่าวล่วงหน้าไปพลางก่อน ก่อนดำเนินการแจกจ่ายทรัพย์สินที่ได้จากการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกันหรือบังคับชำระหนี้ให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้ในแต่ละครั้ง ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีสิทธิหักค่าใช้จ่ายที่ตรงจ่ายไปเพื่อการดังกล่าวออกจากทรัพย์สินนั้นได้ และข้อ 19 กำหนดว่า เมื่อดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกัน หรือบังคับชำระหนี้แล้ว ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกูรวบรวมและแจกจ่ายทรัพย์สินที่ได้จากการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกัน หรือบังคับชำระหนี้ให้ผู้ถือหุ้นกู้ตามสัดส่วนที่ผู้ถือหุ้นกู้แต่ละคนพึงได้รับให้ถูกต้องและครบถ้วน ทั้งนี้ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ต้องจัดทำบัญชีแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการรวบรวมทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และการแจกจ่ายทรัพย์สินไว้ทุกขั้นตอน

⁹ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2567 ตามหนังสือกรมบังคับคดี ที่ ยธ 0511/2248 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2567 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ในคดีฟื้นฟูกิจการ คดีล้มละลาย และการบังคับคดีแพ่ง

¹⁰ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2567

2. ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรเป็นศูนย์กลางข้อมูลสำหรับผู้ถือหุ้นกู้ในการสอบถามเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหุ้นกู้รุ่นนั้น ๆ ในการติดตามความคืบหน้าของกระบวนการทางกฎหมาย โดยติดตามการดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ และแจ้งการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนรวมถึงกรอบระยะเวลาในการดำเนินการแก่ผู้ถือหุ้นกู้

3. ในการดำเนินการช่วงที่ผู้ออกหุ้นกู้มีการเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือล้มละลาย ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรหรือผู้เชี่ยวชาญประกอบการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ด้วย เช่น ที่ปรึกษากฎหมาย เป็นต้น

4. ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จะสามารถยื่นคำขอรับชำระหนี้หรือกระทำการแทนผู้ถือหุ้นกู้ได้ด้วยการรับมอบอำนาจจากผู้ถือหุ้นกู้เป็นรายบุคคล ดังนั้น ในกรณีที่ได้รับมอบอำนาจ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรพิจารณาขอบเขตอำนาจที่ได้รับมอบให้มีความเหมาะสม โดยควรระบุขอบเขตอำนาจที่ได้รับมอบให้ครอบคลุมชัดเจนเพียงพอ เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่เป็นการระบุขอบเขตที่กว้างจนเกินควร

5. ในกรณีที่สัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกูกำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกุ่มีอำนาจหน้าที่ในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ การเข้าประชุมเจ้าหนี้ การคัดค้านแผนฟื้นฟูกิจการ การพิจารณาคำขอประนอมหนี้ไว้ด้วยแล้ว ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ก็สามารถกระทำการแทนผู้ถือหุ้นกู้ได้¹¹

ส่วนที่ 4 : การติดตามและการดำเนินการเมื่อมีผู้เสนอซื้อหุ้นกู้ตลาดรอง¹²

การซื้อขายเปลี่ยนมือหุ้นกู้ที่ยังไม่มีการไถ่ถอนในตลาดรองสามารถดำเนินการได้ โดยในการซื้อขายในตลาดรองต้องพิจารณาในเรื่องข้อจำกัดการโอนของหุ้นกู้รุ่นนั้นว่าผู้ซื้อหุ้นกู้รุ่นดังกล่าวมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อจำกัดการโอนหรือไม่ โดยหากมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามที่ข้อจำกัดการโอนกำหนด นายทะเบียนอาจปฏิเสธการลงทะเบียนการโอนหุ้นกู้

กรณีที่ผู้ต้องการเสนอซื้อหุ้นกู้จากผู้ถือหุ้นกู้เป็นการทั่วไปในตลาดรอง ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ควรมีแนวทางการดำเนินการเพื่อคุ้มครองผู้ลงทุนและให้ข้อมูลต่อผู้ลงทุนทุกรายอย่างเท่าเทียม โดยควรพิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เป็นศูนย์กลางข้อมูล เพื่อแจ้งข่าวสารให้ผู้ถือหุ้นกู้ทุกรายทราบ โดยผู้ถือหุ้นกู้จะต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ในระยะเวลาที่เหมาะสมเพียงพอในการพิจารณาข้อมูลและตัดสินใจ

2. สอบถามข้อมูลจากผู้เสนอซื้อ เพื่อบรรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสนอซื้ออย่างครบถ้วน พร้อมทั้งควรดำเนินการตรวจสอบและสอบทานข้อมูลที่ได้รับจากผู้เสนอซื้อด้วย

3. ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำเสนอซื้อเพื่อให้ผู้ลงทุนทุกรายได้รับทราบข้อมูลอย่างเท่าเทียมกัน โดยควรให้ข้อมูลในประเด็น ดังนี้

¹¹ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2567 ตามหนังสือกรมบังคับคดี ที่ ยธ 0511/2248 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2567 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ในคดีฟื้นฟูกิจการ คดีล้มละลาย และการบังคับคดีแพ่ง

¹² แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2567

- 3.1 ข้อมูลของผู้เสนอซื้อ เช่น ชื่อ สถานที่ติดต่อ และความสัมพันธ์ของผู้เสนอซื้อกับผู้ถือหุ้นกู้
- 3.2 เงื่อนไขคำเสนอซื้อ วิธีการตอบรับคำเสนอซื้อ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมถึงข้อจำกัดที่ผู้เสนอซื้อได้กำหนดไว้
- 3.3 หากข้อเสนอซื้อหุ้นกู้มีลักษณะไม่เหมือนกันสำหรับผู้ถือหุ้นกู้ทุกราย ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้แจ้งและจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบข้อแตกต่างเพื่อให้ผู้ลงทุนทุกรายได้ทราบถึงความแตกต่างของข้อเสนอดังกล่าวด้วย
- 3.4 ข้อมูลสถานการณ์ในตลาดตราสารหนี้ เช่น ราคาซื้อขายของตราสารรุ่นอื่นในตลาดที่มีความเสี่ยงใกล้เคียงกัน เป็นต้น
- 3.5 การวิเคราะห์และให้ความเห็นของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เกี่ยวกับข้อเสนอซื้อหุ้นกู้ พร้อมทั้งระบุ ข้อดี ข้อเสียของการขายหุ้นกู้ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้นกู้เป็นสำคัญ และระบุถึงผลกระทบต่อผู้ถือหุ้นกู้ที่ขายหุ้นกู้หรือไม่ขายหุ้นกู้ด้วยว่าจะมีผลกระทบอย่างไรต่อไป